

ת"פ 11901/04/15 - מדינת ישראל נגד ארועים בטרור בע"מ, אבי בן חמו

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 11901-04-15 מדינת ישראל נ' ארועים בטרור
בע"מ ואח'

בפני	כבוד השופט אורן שגב	המאשימה
	מדינת ישראל	
	נגד	
	1. ארועים בטרור בע"מ	הנאשמים
	2. אבי בן חמו	

גזר דין

- בשיבת ההקראה שהתקיימה בפניי ביום 25.10.17, הורשעו הנאשמים 1 ו- 2 על פי הודאתם בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום: הנאשמת 1 - קבלת שירותי כח אדם מקבלן כח אדם או מקבלן שירות והתקשרות עמם מבלי שקבלן כח האדם או קבלן השירות הינו בעל רישיון לפי פרק ב' לחוק, עבירה לפי סעיפים 10 ב (א), 20(ד) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן - "**החוק**") ונאשם 2 - הפרת חובת פיקוח, עבירות לפי סעיפים 10 ב(א), 20(ד) ו- 21 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו-1996.
- כל אחד מהצדדים טען לעונש. באת כוח המאשימה הקדימה והתייחסה לערך החברתי של העבירות וטענה כי על חשיבות דרישת הרישוי של חברות הנותנות שירותי כח אדם עמד בית הדין הארצי בע.פ. 23/07 מ"י נ' תנופה שירותי כח אדם ואחזקות, פורסם בנבו ביום 27.10.09. עוד הוסיפה, כי לא בכדי המחוקק הכניס המחוקק את תיקון 8 לחוק עובדים זרים, במסגרתו הוסיף את סעיף 10 ב', האוסר התקשרות עם מי שאינו בעל רישיון.
- החקיקה הרחיבה את האחריות למקרים בהם מדובר בקבלני שירותים ולא רק במקרים של חברות כח אדם והרעיון היה להבטיח תנאי עבודה של העובדים החלשים ואשר מועסקים באמצעות קבלני כ"א או שירות.
- בתיק דנן, טענה, הנאשמת מס' 1, העסיקה עשרות עובדים באולם האירועים אותו הפעילה. רובם הגדול של העובדים זוהו על פי דרכוניהם כעובדים זרים, כפי שבא לידי ביטוי בכתב האישום. אחת ממטרות החוק, הוסיפה ב"כ המאשימה, היא להילחם בתופעה של ניהול עובדים והתנהלות קבוצתית מולם ללא רישיון כדין. לעניין מידת הפגיעה בערך החברתי, טענה, כי היקף הפגיעה גבוה שכן מדובר בציבור עובדים חלש - עובדי ניקיון, שלא תמיד יודעים לעמוד באופן עצמאי על זכויותיהם הבסיסיות ובמיוחד כשמדובר בעובדים אשר אינם מכירים את השפה המדוברת והכתובה על בוריה. הפגיעה בערך החברתי אפוא איננה מבוטלת. מדובר בתקופת העסקה של 5 חודשים והנאשמים התקשרו עם שתי חברות שפעלו ללא רישיון ובניגוד לחוק.

4. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה - ביום 1.1.12 התיקון לחוק נכנס לתוקף ובתיק דנן מדובר בעבירות מחודש יוני 2014. חוקרי האגף הפלילי של משרד הכלכלה יזמו ביקורי פיקוח אצל הנאשמת 1 ונראתה הפרה בוטה של סעיף החוק המפורט בכתב האישום. דרך המלך הינה הגשת כתבי אישום. אין המדובר בעבירות של קנס מנהלי או עיצום כספי. ב"כ המאשימה הפנתה לתיק הע"ז 1918-07-12 בית הדין, שם נקבע כי העסקה של כל עובד שלא כדן הינה עבירה בפני עצמה.
5. לעניין נסיבות הקשורות לביצוע העבירה - העבירות נעברו במסגרת עיסוקו הקבוע של הנאשם 2, מנהל כללי ומנהל בפועל אשר חותם על הסכמים, מנהל את הרכש והתפעול, בעל זכות חתימה ומורשה חתימה מטעם הנאשמת 1 ומצופה ממנו להכיר וליישם את הוראות החוק והחזקה היא כי מעסיק יודע ומכיר את הוראות החוק.
6. עוד טענה כי בפסיקת עונש ראוי למזמין או למעסיק בפועל יש לראות תרומה מכרעת לכדאיות הכלכלית של קבלני השירות וכח אדם בביצוע עבירות. מאידך עולה כי הנאשם, לאורך ניהול החקירה הפלילית, שיתף פעולה עם המאשימה, תיקן הליקויים וזה לא נעלם גם מעיני המאשימה.
7. נושא של ריבוי עבירות - במקרה זה מדובר באירועים שונים, שכן כתב האישום מפרט חמישה חודשי העסקה לכל עובד ובסה"כ 13 עובדים והמאשימה סבורה כי יש לראות בהעסקה של כל עובד כאירוע נפרד ובסה"כ 13 יחידות עבירה, כפי שכתב האישום מפרט בס' 13.
8. סעיף העונשין, סעיף 20 ד' לחוק קבלני כח אדם, נוקט בלשון שאיננה מתפרשת לשני פנים וקובע כי העבירה מיוחסת בעבור כל עובד שהועסק אצל המזמין. עוד הפנתה לפסק דינו של בית הדין הארצי בע"פ. (ארצי) 57160-01-14 מ"י נ' **חדוות הורים** בע"מ, שם נקבע שגם אם ייקבע כי מדובר באירוע אחד, הרי שהקנס המקסימלי ייקבע לפי מספר העבירות ולא לפי מספר האירועים.
9. לעניין הנסיבות האישיות של מבצע העבירה, לנאשמים אין הרשעות קודמות בנוגע לחוק קבלני כ"א. הנאשם 3 לקח אחריות, לא נשמעו ראיות ונחסך זמן שיפוטי.
10. לאור כל האמור לעיל, טענה, מתחם העונש הראוי ביחס לנאשמת מס' 1 הוא העונש המקסימלי ביחס לעבירה המיוחסת לה בכתב האישום, קנס בסך 14,400 ₪ במכפלת 13 יחידות העבירה בהן הורשעה, ובסה"כ - 187,200 ₪. מתחם הענישה המקובל והמתבקש במסגרת חוק קבלני כ"א נע בין 40% ל- 60% ובמקרה דנן המאשימה מבקשת להשית על הנאשמת 1 קנס בגובה 40% מהקנס המקסימלי הנ"ל. ביחס לנאשם 2, סעיף 21 לחוק מטיל אחריות וחובת פיקוח על נושא המשרה למניעת עבירות והקנס המקסימלי הוא בשיעור 29,200 ₪ בעבור כל עובד שהועסק ובסה"כ מאחר ומדובר ב- 13 יחידות עבירה שונות, הקנס המקסימלי הוא 379,000 ₪. המאשימה טענה כי מתחם הענישה הראוי נע בין 40% ל- 60% מגובה הקנס המקסימלי וביקשה כי יושת קנס בשיעור 40% וכי הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה למשך 3 שנים בסכום כספי שריתיע, אותו היא מותירה לשיקול דעת ביה"ד.
11. ב"כ הנאשמים טען כי הנאשמים שיתפו פעולה, סיפקו מסמכים ותרמו לייעול הליך בירור האמת. עוד טען כי לנאשמים נגרמו עינוי דין והוצאות כספיות ניכרות בשל הזמן הרב שחלף מאז הוגש כתב האישום, אז הוצע למאשימה, לדבריו, הסדר דומה לזה שהושג בין הצדדים כעת.

12. ביחס למתחם הענישה טען כי במקרה אחר נגזר על חברה שהיא עבירה קנס פחות מ-20,000 ₪ ועל המנהל שהוא המנהל והבעלים של שתי החברות נשוא כתב האישום נגזר סכום זעום, ומשכך מתחם הענישה שהוצע ע"י המאשימה גבוה באופן לא פרופורציונלי. מבחינת הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, טען, אין חולק כי למזמין העבודה לא הופקה כל תועלת כלכלית או אחרת. הנאשמים שילמו לקבלן עבור שירותיו סכום מלא.
13. העובדים קיבלו כל מלוא זכויותיהם ולכן גם לא היתה בהם פגיעה. מבחינת מדיניות הענישה המקובלת, הוסיף הסניגור, שב והפנה למקרה שנסיבותיו דומות החברה נקנסה בסכום של 20,000 ₪, ללא שמתקיימים נסיבות מקלות כפי שמתקיימות לטענתו במקרה זה.
14. הסניגור ביקש כי בית הדין יתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המחייבות לטענתו את גזירת דינם של הנאשמים לקולא ואף ללא הטלת קנס כספי וזאת משום שלא היה תכנון שקדם לביצוע העבירה. מדובר בעבירה חדשה יחסית בספר החוקים ולכן ראוי כי תינתן תקופת חסד לנאשמים, במיוחד בנסיבות התיק דנן.
15. עוד הוסיף כי הנאשמים נטולי עבר פלילי וכי לא נגרם נזק מביצוע העבירה.
16. ההרשעה, הוסיף, תגביל ממילא את הנאשמת בהצהרות שעליה להצהיר כשהיא ניגשת למכרזים. מדובר בעסק מסורתי ש-150 משפחות מוציאות ממנו את פרנסתן. לפיכך, קנס גבוה יכול לזעזע כלכלית את הנאשמת, שממילא עובדת על מתח רווחים נמוך וחשופה לטלטלות שאינן בשליטתה כגון: פיגועים, ימי ספירת העומר שבהם לא מתקיימים אירועים. בנסיבות בהן הנאשמת נותנת התחייבות בשם מנהליה ושלמה קנס בסכום אדיר של 28,000 ₪, בשים לב לכך שהקבלן עצמו, שהוא הנאשם העיקרי ועבירת המזמין היא טפלה ושולית ביחס לקבלן, ביקש כי ביה"ד יסתפק בקנס שהושת על 2 הנאשמים שנמחקו מכתב האישום.

דין והכרעה

17. על הערך החברתי המוגן שהחוק בא להגן ניתן ללמוד בראש ובראשונה מהוראת סעיף 3(א)(2) בו, הקובעת כי מעסיק צריך להעמיד ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו. ומכאן, החשיבות היתרה שהמחוקק ראה בשמירה על זכויות עובדים המועסקים ע"י קבלני כוח אדם.
18. בית הדין הארצי התייחס לכך בע"ע 1002/02 **קבוצת יו.אס.ג'י.די. בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד העבודה והרווחה** (10.11.2002), וקבע כי נוכח התרחבות התופעה של העסקת עובדים באמצעות קבלני כוח אדם והיקפה, החוק נועד להבטיח את זכויות העובד המועסק על-ידי קבלן כוח אדם ורווחתו, לאור ההרעה המוחשית שחלה במצבם של העובדים המועסקים בדרך זו וההשלכות השליליות הנובעות מכך. מבקש הרישיון נדרש אפוא להוכיח את כשירותו המקצועית לניהול עסק ממין זה ולקיימו מן הבחינה המקצועית. הוא נדרש להבטיח את קיומם של תנאי העסקה סביבתיים ופיזיים נאותים ונדרשת ממנו יציבות כלכלית, שיהא בה כדי להוות "רשת ביטחון" מוגברת להבטחת זכויותיהם של העובדים המועסקים על-ידי.
19. גם בית המשפט העליון התייחס לכך בבג"צ 450/97 **תנופה שרותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' אלי ישי שר העבודה והרווחה** (27.05.1998), וקבע, בין היתר, כי התכלית העלול להיפגע כתוצאה מהפרת החוק נועדה להבטיח את זכויות העובד ואת רווחתו ובאה למנוע פגיעה חמורה בביטחון הסוציאלי של העובד. הרציונל לכך הוא כי קיים שוני מהותי בין דפוס העסקה ישיר-רגיל, לבין דפוס העסקה באמצעות קבלן כוח אדם.

20. עיון בסעיף 20 לחוק, העוסק בסנקציות, מלמד אף הוא כי המחוקק מייחס חשיבות יתרה לשמירה קפדנית על הוראותיו, וזאת בין אם ע"י הטלת כפל קנס ואף עונש מאסר.

21. ביחס לשיקולים המנחים בגזירת העונש, על בית הדין לבחון, כידוע גם את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, והצדדים חלוקים ביניהם בסוגיה זו בקשר למספר העבירות שיש לייחס לנאשמים, כל אחד בהתאם לאחריותו, בהיבט של העונש המקסימלי. המאשימה טענה כי מדובר ב- 13 יחידות עבירה, כמתואר בכתב האישום ואילו הנאשמים טענו כי מדובר בעבירה אחת ותמכו טענתם בפסיקת בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע (כב' הנשיאה אורלי סלע) בת"פ 6730-09-15 **מדינת ישראל נ' ל. טלי שירותים בע"מ** (ניתן ביום 18.08.16) (להלן - "**עניין טלי שירותים**"), שם נקבע כי בנסיבותיו של כתב האישום שהוגש כנגד קבלן כוח אדם "... אין משעות למספר העובדים שהועסקו במסגרת ביצוע העבירה, שכן גם אם היו מועסקים מספר אחר של עובדים באותה תקופת זמן, הרי שלא היה בכך כדי לשנות מהעבירה בגינה הוגש כתב האישום..." (עמ' 9 לגזר הדין מול שורה 1 ואילך).

22. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה, כי במקרה דנן, יש לבכר את עמדת המדינה ולהלן נימוקי. ראשית, בעניין טלי שירותים, כתב האישום הוגש כנגד קבלן כוח האדם עצמו, בהתאם לסעיף 2(א) לחוק, ואילו בענייננו, כתב האישום הוגש בהתאם לסעיף 10ב(א) לחוק, האוסר על אדם להתקשר או לקבל שירות כוח אדם ממי שאינו בעל רישיון או היתר מיוחד לפי הוראות החוק. סעיף 20(ד) לחוק, קובע מפורשות כי:

"מי שהתקשר עם קבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 10ב, או מי שהתקשר עם קבלן שירות שאין לו רישיון, בניגוד להוראות הסעיף האמור, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, ואם קיבל שירות כוח אדם מקבלן כוח אדם שאין לו רישיון או היתר מיוחד, לפי העניין, או קיבל שירות מקבלן שירות שאין לו רישיון בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו - הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין בעבור כל עובד שהועסק אצלו במסגרת שירות כוח האדם או השירות כאמור"

(ההדגשה הוספה - א"ש).

23. בנוסף, עמדת המאשימה, לפיה לענין קביעת מתחם הענישה יש לראות בכל אחד מ- 13 העובדים, כיחידת עבירה נפרדת, עולה לטעמי עם פסיקת בית הדין הארצי לעבודה בע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ** (להלן - "**עניין חדוות הורים**"), שם נקבע, בין היתר, כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים.

24. בית הדין הארצי הסתמך, בין היתר על פסיקת בית המשפט העליון בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ. מדינת ישראל**, מיום 29.10.14, שם נקבע כי יש להבחין בין "אירוע" לבין "מעשה", וכי "אירוע" הוא מונח רחב יותר אשר יכול לכלול מספר מעשים. עוד נקבע בדעת רוב כי כאירוע אחד תיחשבנה מספר עבירות שיש ביניהן "**קשר הדוק**", דוגמת סמיכות זמנים או היותן חלק מאותה תוכנית עבריינית.

25. בעניין חדוות הורים, קבע אפוא בית הדין הארצי כי על אף שדובר בששה עובדים, מדובר ב"אירוע אחד" שמוצדק לקבוע בגינו מתחם עונש כולל אחד, וזאת משום שמתאור העובדות, דובר על העסקת ששה עובדים ביום נתון באותו אתר; באמצעות אותה חברת כוח אדם; מבלי שהובאו נתונים כלשהם לגבי העסקת העובדים באופן שיכול לייחד העסקת מי מהם, דוגמת משך ההעסקה; ומבלי שנטען כי ביחס למי מהם נעברו עבירות נוספות.

26. אין כך במקרה שלפניי, שכן מכתב האישום עולה כי מדובר באירועים שונים, בזמנים שונים שאין ביניהם כשלעצמם, קשר. מכאן, שהצדק עם המאשימה כי מדובר ב- 13 יחידות עבירה שונות, ובהתאם לכך יש לקבוע את מתחם הענישה.

27. לאור האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה המקסימלי ביחס לנאשמת 1 הוא 14,400 ₪ במכפלת 13 יחידות עבירה וסה"כ - 187,200 ₪, ואילו ביחס לנאשם - מתחם הענישה המקסימלי הוא 29,200 ₪ במכפלת 13 יחידות עבירה, וסה"כ - 379,600 ₪.

28. ביחס למתחם הענישה הספציפי הראוי במקרה זה, אין חולק, וב"כ המדינה אף ציינה זאת בטיעוניה, כי הנאשמים הודו בהזדמנות הראשונה, הנאשם שיתף פעולה באופן מלא ובכך נחסכו עלויות הן מבחינת הקצאת זמן ומשאבים של המאשימה והן בזמן שיפוטי. לטעמי, הדבר אף מלמד על הפנמת חומרת העבירות מצדם של הנאשמים, ולאור האמור לעיל, סבורני כי יש להעמיד את מתחם הענישה המקסימלי על 50% מהסכום המקסימלי של הקנסות במכפלת יחידות העבירה. לפיכך, באתי למסקנה כי מתחם הענישה הספציפי הראוי בנסיבותיו של תיק זה, צריך להיקבע על 30% עד 60% מגובה מחצית הקנס המקסימלי, באופן שלגבי הנאשמת 1 הוא ייקבע על מנעד שבין 28,080 ₪ ל- 56,160 ₪; וביחס לנאשם - בין 56,940 ₪ ל- 113,880 ₪.

29. ביחס לקנס הספציפי בתוך המתחם הנ"ל, סבורני כי יש לקחת בחשבון לקולא את העובדה ששני הנאשמים שנמחקו מכתב האישום, ואשר שימשו כמנהלים בחברה, שילמו קנסות בסך של 28,800 ₪. בנוסף, יש לקחת בחשבון את העובדה שלא נטען כי נגרם נזק למי מהעובדים, במובן זה שזכויותיו קופחו וכאמור, את הודאתם של הנאשמים אשר מצביעה עם הפנמת חומרת העבירה.

30. אומנם לא הוצגו בפניי ראיות בנוגע לאיתנותם הכלכלית של הנאשמים, ואולם, סבורני כי הטלת קנסות ברף הגבוה עלולה להסב להם נזק כלכלי שאינו מידתי, וזאת בנסיבות בהן שוכנעתי כי הלקח נלמד.

31. זאת ועוד. החלטתי להיעתר לבקשת המאשימה ולחייב את כל אחד משני הנאשמים לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה דומה למשך התקופה המקסימלית שנתבקשה - 3 שנים. כידוע, העיצום הכספי הנו רק רכיב עונשי אחד המצטרף לרכיב עונשי אחר והוא הטלת התחייבות על הנאשם להימנע מביצוע עבירה. התחייבות זו מהווה כשלעצמה עונש של קנס מותנה, הגם שמדובר בעונש הקל שבעונשים הקבועים בחוק העונשין (ראו דברי כב' הנשיא (בדימ') א. גרוניס בדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל **המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ**, (2.4.2015) עמ' 9-10, פסקה 12.

32. לאור כל האמור לעיל, החלטתי להשית על כל אחד משני הנאשמים קנסות ברף הנמוך, היינו בשיעור 30% ממחצית הקנס המקסימלי:

הנאשמת 1 - בגין קבלת שירותי כח אדם מקבלן כח אדם או מקבלן שירות והתקשרות עמם מבלי שקבלן כח האדם או קבלן השירות הינו בעל רישיון לפי פרק ב' לחוק, עבירה לפי סעיפים 10 ב (א), 20(ד) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, תשנ"ו-1996 (להלן - "**החוק**") - **28,080 ₪**;

הנאשם 2 - בגין הפרת חובת פיקוח, עבירות לפי סעיפים 10 ב(א), 20(ד) ו- 21 לחוק - **56,940 ₪**.

33. כל אחד משני הנאשמים יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה מסוג העבירות בהן הורשע בתוך 21 יום ממועד גזר הדין, וזאת למשך 3 שנים, שאם לא כן יושת עליו הקנס המקסימלי הקבוע בחוק (לגבי הנאשמת - ₪ 14,400 ולגבי הנאשם - ₪ 29,200), וזאת בגין כל יחידת עבירה.

34. הנאשמים יפנו, באמצעות בא כוחם, בתוך 7 ימים ממועד קבלת גזר הדין למזכירות בית הדין על מנת לקבל את שוברי התשלום ואת ההתחייבויות.

ניתן היום, ב' סיוון תשע"ז, 27 מאי 2017, בהעדר הצדדים.